

УКРАЇНА

(19) UA (11) 46372 (13) U
(51) МПК (2009)
A01C 7/00МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ СІВБИ СИДЕРАТИВ

1

2

(21) u200902888

(22) 27.03.2009

(24) 25.12.2009

(46) 25.12.2009, Бюл.№ 24, 2009 р.

(72) БАЄВ ІВАН ВАСИЛЬОВИЧ, КОЧЕВ ОЛЕГ ВА-
ЛЕРІЙОВИЧ, ОЛЕФІРЕНКО СЕРГІЙ ПЕТРОВИЧ,
СІННИКОВ СЕРГІЙ МИХАЙЛОВИЧ(73) ПІВДЕННИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР
НАЦІОНАЛЬНОГО НАУКОВОГО ЦЕНТРУ "ІНСТИ-
ТУТ МЕХАНІЗАЦІЇ ТА ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ СІЛЬСЬ-
КОГО ГОСПОДАРСТВА" УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ
АГРАРНИХ НАУК(57) 1. Спосіб сівби сидератів у пару, який **відріз-**
няється тим, що проводиться у міжряддя попере-
дньої просапної грубостеблої культури.2. Спосіб сівби сидератів у пару за п. 1, який **від-**
різняється тим, що проводиться як звичайним,
так і консервуючим методами.3. Спосіб сівби сидератів у пару за п. 1, який **від-**
різняється тим, що одночасно перед висівом на-
сіння сидератів проводиться процес згортання усіх
рослинних решток з поверхні міжрядь стерні попе-
редника в сторони його рядків, а також вирівню-
вання поверхні висівної смуги міжряддя.4. Спосіб сівби сидератів у пару за п. 1, який **від-**
різняється тим, що з моменту висіву сидератів до
початку процесу збирання (застосування) їх рос-
лин усі механічні операції по догляду за посівами
сидератів повністю виключаються.

Корисна модель відноситься до галузі сільсь-
когосподарського виробництва, зокрема до агро-
технологічного процесу сівби сидеральних культур
у пару в міжряддя попередньої просапної грубос-
теблої культури (соняшник, кукурудза зернова,
рицина зібраної).

Загальновідомі способи сівби сидератів у пару
в основному базуються на проведенні після зби-
рання попередньої просапної грубостеблої культу-
ри передпосівного рихлення поверхневого шару
ґрунту та заробки у нього подрібнених рослинних
решток попередника. У варіанті сівби сидератів
одночасно зі збиранням попередньої культури
також проводиться механічний обробіток поверх-
невого фону стерні попередника.

Недоліками таких агро прийомів сівби сидера-
тів є те, що при проведенні передпосівних механіч-
них обробок поверхні ґрунту, як після збирання так
і одночасно зі збиранням попередньої культури її
рослинні рештки заробляються у поверхневий шар
ґрунту, що значно оголює його поверхню і сприяє
виникненню в ньому небезпечного процесу ерозії.
Крім того, додаткові проходи агрегату по полю при
передпосівних механічних обробках ґрунту приз-
водять до розпилення поверхневого шару ґрунту і
додаткових енерговитрат. Проведення ж сівби
сидератів разом зі збиранням попередньої культу-

ри часто не можливе з-за не збігу їх оптимальних
агро строків.

У випадках, коли сівба сидератів проводиться
без механічних передпосівних обробок ґрунту
(пряма сівба), насіння сидератів у зонах стерні
попередника будуть зароблятися у ґрунт не якісно
або не будуть зароблятися зовсім.

Відомий спосіб сівби зернових або зернобобо-
вих культур у міжряддя раніш висіяної культури до
її збирання [Способ и устройство для посева вто-
рой культуры в стеблестое первой. Пат. США, кл.
111/14, (A01C5/06), №4084522, заявл.3.10.75,
опубл.18.04.78 Jounger Lloyd].

Недоліками даного способу є те, що культуру,
котра висівається у міжряддя попередньої культу-
ри до її збирання, доводиться сіяти спеціальними
сівалками, при цьому травмується частка рослин
попередньої культури. Крім того, при збиранні по-
передника частка рослин пізніш висіяної культури
також травмується ходовими системами збираль-
них агрегатів.

Слід обов'язково мати на увазі, що в посушли-
вих кліматичних умовах південного регіону України
перевагу треба надавати сівбі озимих сидераль-
них культур, бо саме озимі сидерати максимально
та ефективно використовують ґрунтову вологу у
процесі свого розвитку. Для більш ефективного
використання осінньо-зимових опадів яровими

(19) UA (11) 46372 (13) U

сидератами пропонується так званий «консервувачий» спосіб сівби у поверхневий шар підмерзлого ґрунту на певну глибину, при якому перед проведенням сівби насіння ярового сидерату обробляється розчином спеціального препарату (консервантом), котрий утворює на поверхні насіння захисну плівку. У кінці холодного зимового періоду при прогріванні ґрунту до певної температури захисна плівка на насінні розривається і воно починає проростати, максимально використовуючи ґрунтову вологу, накопичену внаслідок випадіння опадів за зимовий період. [«Отсеяно 26 декабря. Кировоградское поле». Эксперимент с посевом семян мака в мерзлую почву, Зерно, №5, 2008, с.23...25].

В основу корисної моделі поставлено задачу в значній мірі вдосконалити агротехнологічний процес сівби сидеральних культур у пару у різні агростроки у несприятливих умовах посушливої зони.

Поставлена задача вирішується тим, що технологічний процес сівби сидератів у пару як у осінньо-зимові, так і у ранньовесняні періоди проводиться після збирання попередньої просапної грубостеблої культури (соняшник, кукурудза зернова, ріцина) у її міжряддя з мінімальним передпосівним обробітком. Даний процес сівби складається з операції згортання з міжрядь усіх рослинних решток раніш зібраної попередньої культури в сторони її рядків стерні та одночасного вирівнювання поверхні смуг міжрядь, у які відразу

висіваються підґрунтово-розкидним способом насіння сидератів.

Одночасно з процесом вирівнювання поверхні засівних смуг міжрядь проводиться зрізання сходів бур'янів та падалиці попередньої культури, котрі одночасно з рослинними рештками та частками ґрунту також згортаються у зони рядків стерні попередника.

Нагромаджені таким чином у зонах рядків стерні попередньої культури її рослинні рештки, а також рослини бур'янів та падалиці разом з самою стернею будуть надійно захищати сходи рослин сидератів (особливо у весняний період) від дії вітрів, а також гарантовано затримувати у зонах висівних смуг сидератів у міжряддях стерні попередника зимові опади. Це, в свою чергу, буде сприяти накопиченню вологи у ґрунті, необхідної для росту та розвитку рослин сидератів.

Даний технологічний процес сівби сидератів у пару в міжряддя попередньої просапної грубостеблої культури дозволяє проводити сівбу одночасно з мінімальним передпосівним обробітком висівних смуг у міжряддях за один прохід агрегату, а також повністю виключити усі механічні операції по догляду за рослинами сидератів від моменту їх сівби до періоду збирання (застосування) рослинної маси сидератів. У випадках сильної забур'яненості (зокрема багаторічними бур'янами) проводиться хімічний обробіток гербіцидами сходів бур'янів до сівби сидератів.